

различни материали, както и с тяхната интерпретация при проектирането и изработката на театралния костюм. Тази практика бе въведена от рано напусналата ни проф. Мария Трендафилова и се поддържа с особена грижа от доц. Марина Райчинова.

Сходните възможности на маската се използват в обучението по технология, за да бъдат усвоени творческите възможности на техниката папие-маше. Експонатите от изложбата представят как стереотипната маска-манекен придобива театрализирана индивидуалност в ръцете на младите художници.

Същата тема – маски в техниката “папие-маше” – бе водеща за уъркшоп, проведен от студенти сценографи в репетиционната зала на ДКТ–Варна. В него активно се включиха студенти кукловоди от НАТФИЗ заедно с неколцина любознателни млади варненци.

“Вавилонска кула” е темата на пърформанс, състоял се в Градската художествена галерия – Варна. Той е авторска идея и реализация на Огняна Серафимова и с участието на студенти от нашата специалност под режисурата на Василена Радева. Серафимова прави магистратура по “Сценография за куклен театър” в НХА, а нейният

пърформанс бе представен с успех на Квадриеналето на сценографията – Прага 2007, и тазгодишното Биенале на визуалните изкуства “Август в изкуството” – Варна.

Категра “Сценография” на НХА високо цени възможностите, които организаторите на фестивала предоставят на студентското творчество в професионална среда, както като част от атмосферата на фестивалните спектакли, така и като прозорлива инвестиция в по-доброто бъдеще на нашето изкуство. ■

Изложба на студенти от специалността “Сценография за куклен театър” в НХА

Exhibition of students from the major Stage design for the puppet theatre of the National Academy of Arts, Sofia

Куклено-терапевтично ателие

Аглика М. Иванчева и Светлана Л. Христова

Българска асоциация по куклотерапия

В рамките на състоялия се XIV международен куклен фестивал във Варна се проведе и Семинар по куклотерапия, организиран от Българската асоциация “Куклотерапия” с представители: Аглика Иванчева (президент) и Светлана Христова (вицепрезидент). Вече от една година Асоциацията е със седалище във Варна благодарение на творческия ентузиазъм и организационните умения на Вера Стойкова и Ана Александрова – ръководители на ДКТ–Варна. В тяхно лице срещнахме не само съмишленици и ентузиастични, но и истински мотивирани активни участници в организирането на бъдещи проекти в областта на куклотерапията.

Водещи на семинара и ателиетата бяха Аглика Иванчева, Светлана Христова и официалните ни

гости Маглен Лионс (Франция, президент на Световната асоциация по куклотерапия) и Мари-Доминик Делкур (Белгия, директор на театрална трупа “Албатрос”, в която участват възрастни с умствени и психически нарушения).

Българската асоциация съществува от 1993 г. През годините сме натрупали многообразен и богат опит за работа с деца от всякакви категории (деца в риск, деца от домове, деца с нарушения, от помощни, масови училища, дневни центрове и др.), както и опит за организиране и провеждане на обучения по куклотерапия.

Семинарът по куклотерапия се проведе на 2, 3, 4 и 5 октомври в Музея на куклите в ДКТ–Варна. Състоеше се от четири куклено-терапевтични атели-

ета. На първите ателиета с теоретична и практическа насоченост присъстваха различни специалисти – психолози, актьори, учители, специални педагози, представители на фондация “Деца на бъдещето”, дом “Гаврош”, училище за деца с нарушено зрение, Карин дом, Национален център за социална рехабилитация и др.

В последното ателие на 5 октомври (неделя) участваха около 30 деца, някои от които бяха заедно със своите родители.

Семинарът се проведе при отворени врати. Демонстрираха се различни техники за изработване на кукли и за написването на история (приказка).

На нашите официални гости от Франция и Белгия предоставихме възможност да участват активно в семинара, за да покажат интересния си опит в тази област.

Мадлен Лионс представи някои теоретични постановки на метода, различни начини за изработване на кукли, както и част от своя опит при деца, болни от диабет и астма. Мари-Доминик Делкур показва видеозапис на два от спектаклите на трупата “Албатрос” и разказа интересни факти за тяхното създаване. Тя е ръководител и режисьор на трупата, в която участват лица с интелектуална недостатъчност. Театралната трупа “Албатрос” е създала общо шест спектакъла, в които се отразява начинът на живот на самите актьори, техните неосъществени мечти и желания.

Куклотерапията е метод, който съчетава терапията със създаването и анимирането на куклите. Съществуват различни форми на терапевтична работа. Тя може да бъде част от общ психотерапевтичен процес или част от терапията и обучението

при деца със специални образователни потребности.

Куклата е посредник, медиатор между детето и терапевта. Чрез нея детето може да говори или действа по начин, различен от поведението, което има в обикновеното си ежедневие. В това общуване то се чувства защитено, защото куклата говори вместо него и прави неща, които то не може да изрази. Това се случва с деца, емоционално потиснати, преживели психически травми, малтретирани, със страхове, негативизъм и т.н., както и при деца с различни по вид психофизически нарушения. Освен влиянието върху поведението, куклотерапията спомага за комуникацията и улеснява процеса на обучение.

Организирането на подобен вид терапия зависи най-вече от целите, от вида на групата (възраст, проблеми) и от подготовката и квалификацията на водещия терапевт. Подготовката на такъв специалист задължително преминава през няколко етапа на обучение. Първо, самият той е обект на куклотерапия и участва в съответната целева група. Второ, включва се в обучение според неговата квалификация. На този етап е важно да усвои основни знания и умения от следните области – психотерапия, детска и възрастова психология, психология на личността, психопатология, педагогика за деца със специални образователни потребности, работа с кукли, изобразителна и приложна дейност. В тази връзка най-подходящите специалисти за подобен вид обучение са психолози, специални педагози, социални педагози и куклени актьори. Третият етап от обучението се състои в натрупването на собствен опит при работа с куклотерапия. По време на собствената практика са необходими и часове за супервизия. Анализът на процеса и резултатите от него трябва да се обсъдят с водещия специалист.

Това в най-общи линии е пътят, който трябва да измине един специалист, преди да се назове куклотерапевт и да бъде неговата работа наистина терапевтична и ефективна.

Куклено-терапевтичното ателие включва следните етапи: изработване на кукла; преминаване към измисляне на история; нейната реализация с куклата. Възможно е да се направят повече кукли, но това зависи от желанието на детето и от целта на терапевтичния процес. Всичко се основава на творческото въображение на децата. Те могат да измислят и изработват различни по вид кукли: импровизирани, от разнообразни материали от бита – пластмасови бутилки, чаши, кошници, сламки, топки, балони, вестници, прежда, шалове и кърпи и други.

Най-важно е детето да изразява своите чувства, впечатления и мисли по най-естествения път - играта. Чрез нея то проектира начина, по който чувства и възприема реалността. Историята, която измисля и разиграва с куклите, отразява неговата представа за взаимоотношенията в заобикалящия го свят.

Методът дава много добри резултати и терапевтични ефекти, в което участниците се убедиха сами. Да им пожелаем успех в бъдещето прилагане на наученото.

